

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту наказу Міністерства соціальної політики України
„Про затвердження Мінімальних вимог з охорони праці на тимчасових або
мобільних будівельних майданчиках”

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Мінімальних вимог з охорони праці на тимчасових або мобільних будівельних майданчиках” (далі – проект акта) розроблено на реалізацію пункту 395 Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014-2017 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 року № 847-р.

За останніх шість років в Україні на будівництві травмовано 2415 працівників з них 389 загинуло.

У 2016 році травмовано 184 працівників проти 206 за аналогічний період 2015 року, з них смертельно – 41 осіб (без урахування 48 працівників залучених до робіт на будівництві за цивільно-правовим договором) проти 35 за аналогічний період 2015 року.

Розподіл травмованих та загиблих в галузі будівництва за причинами настання нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом у 2015 році показує, що організаційні причини викликали травмування 67,2% працівників (у відсотках до загального числа травмованих), а загибелі – 51,4% (у відсотках до загального числа загиблих). Технічні причини призвели до травмування 19,1% працівників, а загибелі – 16,2%, а психофізіологічні, відповідно: до 13,7 та 32,3%.

Користуючись недоліками законодавства роботодавці залучають працівників за цивільно-правовим договором та не створюють безпечні умови праці.

Основною причиною травматизму у будівництві є неспроможність та не зацікавленість керівників підрядних будівельних підприємств організувати безпечне ведення робіт на будівельному майданчику через відсутність необхідної мотивації.

Такий стан справ посилюється повною залежністю підрядників від замовників, які не забезпечують прийняті архітектурні, технічні рішення у визначені ними терміни будівництва необхідним фінансуванням, для застосування відповідних рішень з охорони праці.

Як наслідок:

до виконання робіт залучаються працівники, які не пройшли відповідного навчання, стажування перед допуском до роботи, а інколи навіть інструктажу;

робітники не забезпечені засобами колективного та індивідуального захисту;

майстри та виконроби не контролюють дотримання вимог охорони праці;

не розробляється або не якісно розробляється проектно-технологічна документація;

не здійснюється координація різних робіт при одночасному виконанні робіт субпідрядниками, які залучаються не тільки генеральними підрядниками, а і замовниками.

У європейському законодавстві зазначені питання врегульовані Директивою 92/57/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 24 червня 1992 року стосовно Мінімальних вимог щодо безпеки та захисту здоров'я на тимчасових або мобільних будівельних майданчиках (восьма окрема Директива у значенні частини 1 статті 16 Директиви 89/391/ЄЕС).

У національному законодавстві відсутні вимоги щодо оцінки ризиків, які можуть виникнути на стадії реалізації проекту будівництва, розробки заходів (в плані з охорони праці будівельного майданчику), які будуть запобігати виникненню ризиків при виконанні підрядниками та фізичними особами різних робіт, контролю за виконанням підрядниками та фізичними особами цих заходів, також складання документів, які встановлюють заходи щодо запобігання ризикам, які виникають при виконанні робіт під час експлуатації об'єкту, проведенням ремонтних робіт тощо.

2. Мета і шляхи її досягнення

Метою розроблення проекту акта є забезпечення безпечного ведення робіт на будівельному майданчику, зменшення нещасних випадків і травматизму, що виникають внаслідок виробничої діяльності на будівництві, а також імплементація положень Директиви 92/57/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 24 червня 1992 року стосовно Мінімальних вимог щодо безпеки та захисту здоров'я на тимчасових або мобільних будівельних майданчиках (восьма окрема Директива у значенні частини 1 статті 16 Директиви 89/391/ЄЕС).

Досягнення мети передбачається шляхом затвердження Мінімальних вимог з охорони праці на тимчасових або мобільних будівельних майданчиках.

3. Правові аспекти

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють цю сферу є: Кодекс законів про працю України, Закон України „Про охорону праці”, Технічний регламент знаків безпеки і захисту здоров'я працівників, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2009 № 1262, Загальні вимоги стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників, затверджені наказом Міністерства надзвичайних ситуацій України від 25.01.2012 № 67, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.02.2012 за № 226/20539, Правила охорони праці під час виконання робіт на висоті, затверджені наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 27.03.2007 № 62, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.06.2007 за 573/13840, Правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями, затверджені наказом Міністерства

енергетики та вугільної промисловості України від 19.12.2013 № 966, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.02.2014 за № 327/25104.

Реалізація цього проекту акта не передбачає внесення змін до чинних актів або визнання актів такими, що втратили чинність.

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проекту акта не потребуватиме додаткових фінансових та інших витрат із загального фонду державного бюджету.

5. Позиція заінтересованих органів

Проект акта погоджено без зауважень Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерством охорони здоров'я України, Державною службою України з питань праці, Фондом соціального страхування України, Державною інспекцією ядерного регулювання України, Державною регуляторною службою України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Всеукраїнським об'єднанням „Національна асамблея людей з інвалідністю в Україні” та Конфедерацією роботодавців України.

Проект акта підлягає державній реєстрації в Міністерстві юстиції України.

6. Регіональний аспект

Проект акта не стосується питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

6¹. Запобігання дискримінації

У проекті акта відсутні положення, що містять ознаки дискримінації.

7. Запобігання корупції

У проекті акта відсутні правила і процедури, що можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень. У зв'язку з цим, його громадська антикорупційна експертиза не проводилась.

8. Громадське обговорення

Проект акта розміщено на офіційному сайті Державної служби України з питань праці (www.dsp.gov.ua).

9. Позиція соціальних партнерів

Проект акта погоджено без зауважень Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні.

Проект акта не стосується прав осіб з інвалідністю, тому не потребує погодження із всеукраїнськими громадськими організаціями осіб з інвалідністю та їх спілками.

10. Оцінка регуляторного впливу

Проект акта є регуляторним.

10¹. Вплив реалізації акта на ринок праці

Реалізація проекту акта не впливатиме на ринок праці.

11. Прогноз результатів

Прийняття проекту акта сприятиме поліпшенню охорони праці, а також запобіганню нещасним випадкам і травматизму, що виникають внаслідок виробничої діяльності на будівництві. Економічна ефективність полягатиме у зменшенні витрат, пов'язаних з відшкодуванням шкоди, обумовленої зазначеними причинами.

**Перший заступник Міністра
соціальної політики**

Ольга Крентовська

_____ 2017 р.